

PRIORITNÍ ÚKOLY ČSÚ NA ROK 2023

ÚVOD

Prioritní úkoly obsahují plán aktivit, které vedení ČSÚ považuje v daném roce za mimořádně důležité pro realizaci Strategického plánu ČSÚ. V roce 2021 schválilo vedení ČSÚ novou strategii pro období 2022-2026. Zahrnuje následující strategické cíle:

1. Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům
2. Snižovat administrativní zátěž respondentů
3. Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ
4. Modernizovat chod ČSÚ
5. Stát se zaměstnavatelem, který je doporučován.

Prioritní úkoly pro daný rok přímo navazují na dílčí strategické cíle. Pro rok 2023 byly vytyčeny následující prioritní úkoly:

1. Modernizovat statistický informační systém (program SIS 5.0)
2. Dokončit realizaci rozvoje Registru osob a jeho editačního agendového informačního systému
3. Zajistit přípravu k revizi standardní klasifikace ekonomických činností (NACE)
4. Rozšířit oblasti využití scanner dat pro tvorbu statistik
5. Modernizovat systém podnikových a environmentálních statistik
6. Připravit systém integrované každoroční demografické a censové statistiky
7. Inovovat sběr dat pro terénní zjišťování v domácnostech
8. Modernizovat strukturální mzdovou statistiku
9. Zajistit realizaci přezkumu (peer review) Národního statistického systému
10. Dokončit rozvoj infrastruktury a správy IT včetně zavedení měření kvality
11. Dokončit realizaci energeticky úsporných projektů rekonstrukce budov úřadu
12. Připravit a uvést spisovou službu do souladu s DEPO a dalšími souvisejícími zákony a vyhláškami
13. Realizovat elektronizaci vybraných podpůrných procesů

Postup plnění prioritních úkolů je v ČSÚ monitorován a vyhodnocován na úrovni vrcholového managementu. Součástí popisu aktivit v rámci prioritních úkolů jsou měřitelné cíle.

Během posledních let se aktivně řešily prioritní úkoly v oblasti přípravy a realizace sčítání lidu, domů a bytů, zefektivnění státní statistické služby a využití administrativních dat a dat z podnikových informačních systémů, zkrácení termínů pro odhady HDP, rozvoje statistických registrů či implementace nástrojů vytvářených v rámci projektu Redesign SIS. Významná pozornost byla také věnována rebrandingu a rozšíření datové základny statistiky zahraničního obchodu, problematice statistiky odpadů a druhotných surovin, datové podpory agendy udržitelného rozvoje, reformy strukturální mzdové statistiky či inovace sběru dat pro terénní zjišťování v domácnostech. Mezi další aktivity patřil rozvoj nástrojů sdílené práce, zavedení řízení kvality a elektronizace podpůrných procesů úřadu.

1. MODERNIZOVAT STATISTICKÝ INFORMAČNÍ SYSTÉM (PROGRAM SIS 5.0)

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům
- Snižovat administrativní zátěž respondentů
- Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ
- Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Místopředseda ČSÚ (Jaroslav Sixta) a projektový manažer SIS 5.0 (Libor Svoboda)

Spolugestori

Projektová struktura SIS 5.0 včetně věcných gestorů jednotlivých projektů: Centrální autentizační bod (Pavel Charvát), Unifikované vstupní rozhraní (Lucie Lukášová), Centrální zpracování (Pavel Skotnica), Rozšíření nástrojů diseminace (Petra Kuncová), Jednotný metainformační systém (Petr Eliáš), Soustava statistických registrů (Michal Čigáš), Tvorba otevřených datových sad (Michal Čigáš).

Popis Prioritního úkolu

Cílem programu SIS 5.0 je zajistit další životní cyklus SIS (5-7 let), nahradit zastaralé a nepodporované technologie a zajistit funkční rozvoj systému v souladu s koncepčními a legislativními dokumenty, mezi něž zejména patří: Informační koncepce ČR, Informační koncepce ČSÚ, legislativní a metodické dokumenty v oblasti digitálních služeb (ISVS, GDPR, eIDAS, Zákon o kybernetické bezpečnosti, Zákon o právu na digitální služby, eGovernment, Národní architektonický plán, Digitální služby (Registr práv a povinností), Desatero statistického informačního systému 5.0, Závazek kvality ČSÚ a Politika kvality ČSÚ).

Program SIS 5.0 bude v letech 2023-2025 realizován formou dílčích projektů zařazených do Národního plánu obnovy (NPO), přičemž projekty byly původně definovány již v rámci programu Digitálního Česka a později přeřazeny do NPO, ze kterého je možné zajištění jejich financování formou dotace. Dodatečně byl do NPO zařazen také projekt Tvorba nových otevřených datových sad - předpoklad pro datově orientovanou ekonomiku. Jedná se tedy o následující projekty:

- Centrální autentizační bod (CAB),
- Unifikované vstupní rozhraní (VST),
- Centrální zpracování (CNT),
- Rozšíření nástrojů diseminace (DIS),
- Jednotný metainformační systém (JMS),
- Soustava statistických registrů (SSR),
- Tvorba nových otevřených datových sad - předpoklad pro datově orientovanou ekonomiku.

Vlastníkem komponenty NPO, do které spadají projekty ČSÚ, je Ministerstvo vnitra. Již zhruba rok a půl probíhá poměrně intenzivní komunikace mezi MV a ČSÚ, v rámci které se řeší zejména problémy realizace projektů úřadu při splnění striktních podmínek NPO.

Vzhledem k výše uvedenému zpoždění zůstávají hlavní cíle pro rok 2023 stejné jako v roce 2022. Tj. podání žádostí o podporu z NPO, získání právních aktů a urychlené zahájení realizační fáze projektů (to se netýká projektu CAB, jehož realizační fáze probíhá). K urychlení tohoto procesu by měl vést zejména fakt, že většina potřebných podkladů pro žádosti i pro výběrová řízení (na podpůrné projektové, technické a právní služby i na vývoj požadovaných výstupů a produktů projektů SIS 5.0) je z roku 2022 připravena. To se týká i souhlasu odboru hlavního architekta (OHA).

1.1 Centrální autentizační bod

K začátku roku 2023 je tento projekt v konečném stadiu realizace. Na základě požadavků vyplývajících z legislativy (eIDAS, Zákon o právu na digitální služby) byl vybudován centrální autentizační bod (vytvořen portál CAB) a implementováno připojení k autentizačním službám NIA a ISDS, následně byl implementován OpenID Connect. Jeho účelem bude zajistit pro externí uživatele (především respondenty se statistickou povinností) preferovaný způsob autentizace, který jim nejlépe vyhovuje. Odpadne nutnost lokální registrace. Možnosti autentizace lokálním účtem aplikace (registr externích uživatelů ČSÚ) bude nadále zachována. Přínosy tohoto řešení jsou zejména ve zjednodušení přihlašování, zajištění vyšší míry zabezpečení při autentizaci, možnost používat účet, který již mají případně vytvořený pro jinou agendu. V roce 2023 bude v rámci dokončení projektu realizováno napojení na interní autentizační službu CAsE a asistence u připojení aplikace DanteWeb na CAB. K tomu je třeba provést úpravy v aplikaci DanteWeb, aby byla připravena na napojení na CAB a použití nových typů autentizace.

1.2 Unifikované vstupní rozhraní

Cílem této části SIS 5.0 je optimalizovat zátěž respondentů statistických zjišťování cestou využívání principů a možností eGovernmentu, sdílení administrativních dat, zavádění a zdokonalování moderních nástrojů pro sběr statistických údajů a prosazování aktivního dialogu se zainteresovanými stranami. Bude poskytovat nové služby, získávání dat od respondentů s využitím dynamického webu, responzivního designu a podpory více platforem. Součástí bude nový vstupní kanál umožňující automatizované předávání dat respondentů cestou kooperace jejich podnikových systémů a webových služeb do systémů ČSÚ, včetně možnosti příjmu scanner dat z pokladních systémů retailových prodejců. Součástí projektu bude nově budovaný Portál respondenta, který bude shrnovat veškeré publikované webové funkce k podpoře činnosti respondentů statistických zjišťování a dalších poskytovatelů dat. Unifikované vstupní rozhraní bude poskytovat všem (autentizovaným i neautentizovaným) externím uživatelům služeb ČSÚ navenek jednotné rozhraní pro přístup ke službám a dovnitř ČSÚ jednotný přístup ČSÚ ke službám externích organizací.

1.3 Centrální zpracování

Subsystém Centrální zpracování navazuje na vstupní zpracování. Řeší vlastní centrální zpracování a jeho řízení. Jedná se zejména o vytváření statistických informací na základě vstupních dat, tvorbu výstupů a předávání zpracovaných dat do následných procesů pro statistické analýzy, diseminaci výstupů statistických úloh a statistických analýz. Mezi hlavní cíle patří zajištění služby společného ukládání, správy, úprav, doplňování, aktualizace a interního zpřístupnění dat pro všechny ostatní komponenty SIS z administrativních zdrojů dat a jiných externích zdrojů dat, a to bez ohledu na technologický postup jejich získání. S postupným rozšiřováním Propojeného datového fondu (PPDF) a rozvojem služeb IS sdílené služby (ISSS) budou tato data získávána přes rozhraní ČSÚ z ISSS. V rámci projektu vzniknou Společné transformační nástroje s funkcionalitou konverze vstupních dat do formátu statistických proměnných v souladu s datovým a meta-datovým popisem dat dle standardů ČSÚ. Nový nástroj mimo jiné umožní správcům těchto dat provádět kontroly a opravy v těchto datech a zajistit tak vysokou kvalitu dat pro jejich další zpracování.

1.4 Rozšíření nástrojů diseminace

Cílem je poskytnout uživatelům digitální služby v rámci samoobslužného portálu a rozšířit způsoby a formáty poskytovaných statistických informací. Poskytování informačních služeb ČSÚ navazuje na centrální zpracování a zpřístupňuje statistické informace externím uživatelům. Změny se týkají zejména aplikací, které zajišťují podporu provozu v této oblasti – jde například o dílčí úpravu aplikace katalog produktů, podpora ekonomických procesů diseminace, o zásadní přeměnu registru uživatelů a monitoringu diseminace. Tyto úpravy si vyžádají dílčí změny v aplikacích pro správu a aktualizaci webových stránek ČSÚ a veřejné databáze. Úpravy budou mj. směřovat k zajištění automatického publikování statistických dat v otevřených formátech vč. propojení na Národní katalog otevřených dat (NKOD). Součástí je také zajištění dálkového přístupu k datům pro vědecké a výzkumné účely (Safecentrum). Projekt Rozšíření nástrojů diseminace kontinuálně naváže na část diseminace projektu Sčítání 2021, v rámci kterého jsou vytvářeny nový portál pro diseminaci výsledků statistických úloh včetně webové aplikace pro uživatelem definované

výstupy (DataStat), webové prezentace informační části a redakčního systému pro prezentaci výsledků sčítání a následně pro statistické informace ČSÚ z dalších oblastí a proběhne vývoj nástroje pro geografickou prezentaci výsledků.

1.5 Jednotný metainformační systém

Cílem projektu je rozšířit a modernizovat statistický metainformační systém, zabezpečit náhradu zastaralých nebo již nefunkčních technologií a zlepšit dostupnost metadat. Primárním cílem Jednotného metainformačního systému je metodicky podporovat zpracování, přenos a publikování statistických dat. Z pohledu interních uživatelů budou nejvýznamnějšími přínosy vytvoření centrálního nástroje pro plánování a monitoring přípravy a zpracování statistických úloh, který též umožní plánování provozních aktivit, jakými jsou například odstavky aplikací a databází, dále pak rozšíření nástroje pro evidenci a řízení změn v metadatech, či rozhraní pro přístup k metadatům uloženým ve Statistickém metainformačním systému jinými nástroji SIS. Nejvýznamnější přínosy pro externí uživatele budou spočívat především ve zpřístupnění referenčních číselníků ČSÚ ve formátech otevřených dat a jejich sdílení v prostředí Veřejného datového fondu (VDF) a PPDF, kdy součástí řešení bude také provozování služby upozorňující uživatele číselníků na jejich aktualizace.

1.6 Soustava statistických registrů

Cílem projektu je integrovat statistické registry na PPDF a zrealizovat digitální služby stanovené zákonem č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně dalších zákonů. Mezi další cíle projektu patří modernizace soustavy statistických registrů (SSREG) a integrace satelitních registrů (Registr ubytovacích zařízení (RÚZ), zemědělský registr (ZEMREG), Databáze jednotek zahraničního obchodu) do SSREG. Projekt zajistí poskytování nových digitálních služeb pro právnické a podnikající fyzické osoby. Konkrétně se bude jednat o poskytování výpisů o údajích vedených v soustavě statistických registrů a jejich změnách. Integrace na PPDF dále zajistí získávání aktuálnějších a konzistentnějších dat z administrativních zdrojů – z toho budou profitovat všichni občané ve formě kvalitnějších statistických výstupů potřebných pro jejich rozhodování. V případě modernizace softwarové infrastruktury je cílem zvýšit jeho integraci do SIS a zajistit finanční udržitelnost provozu SSREG v dalších letech.

1.7 Tvorba nových otevřených datových sad - předpoklad pro datově orientovanou ekonomiku

Cílem projektu je modernizace nástrojů a zefektivnění procesů souvisejících s tvorbou a údržbou datových sad a geografických výstupů Registr sčítacích obvodů a budov (RSO) a zajištění jejich publikace v otevřeném formátu a kratších časových periodách (zatím pouze čtvrtletně). Výsledkem bude významné zkvalitnění obsahu a distribuce stávajících a zároveň vznik nových otevřených dat a vytvoření podmínek (infrastruktury) pro jejich sdílení. Potenciál je až 25 nových otevřených datových sad s unikátním geograficko-statistickým obsahem. V případě standardních statistických výstupů se jedná řádově o desítky až stovky datových sad a číselníků obohacených o lokalizační údaje.

2. DOKONČIT REALIZACI ROZVOJE REGISTRU OSOB A JEHO EDITAČNÍHO AGENDOVÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU

Vazba na strategický cíl ČSÚ

Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce obecné metodiky a registrů (S3)

Spolugestoři

Sekce IT (S9), odbor bezpečnosti a krizového řízení (O12), odbor informačních služeb (O29)

Popis Prioritního úkolu

Prioritní úkol je pokračováním obdobného prioritního úkolu z roku 2022 zaměřeného na rozvoj základního registru osob. V roce 2023 bude potřebné dokončit realizaci 2 projektů financovaných NPO, a to projektů ROS 2020+ a ROS-IAIS 2020+. Pozornost bude zaměřena na implementaci bezodstávkového provozu v režimu cache, analytického modulu pro publikaci otevřených dat z ROS a hloubkové analýzy integrovaného agendového informačního systému ROS-IAIS. Úspěšné dokončení těchto aktivit zajistí splnění požadavků uvedených v cílové koncepci Základních registrů 2.0, který vláda vzala na vědomí usnesením č. 650 ze dne 10. října 2018. V roce 2023 se budou zabezpečovat i další rozvojové aktivity ROS. Cílem bude např. poskytnout Správě základních registrů (SZR) součinnost při realizaci centrálního vyrozumivacího systému, který je základem pro fungování propojeného datového fondu dle požadavků zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, a zákona č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. V závislosti na rozhodnutí vlády ČR k dalšímu směřování základních registrů bude ČSÚ participovat s Úřadem vlády a dalšími správci základních registrů na přípravě harmonogramu, příp. převodu registru osob pod správu Digitální a informační agentury a na zajištění kontinuity správy ROS, nebo hledat možnosti financování dalšího rozvoje ROS prostřednictvím evropských fondů (NPO/IROP).

3. ZAJISTIT PŘÍPRAVU K REVIZI STANDARDNÍ KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ (NACE)

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům
- Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ
- Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce obecné metodiky a registrů (S3)

Spolugestoři

Sekce makroekonomických statistik (S4), Sekce produkčních statistik (S5), Sekce demografie a sociálních statistik (S6), odbor legislativy a mezinárodní spolupráce (O14), odbor informačních služeb (O29), sekce IT (S9)

Popis Prioritního úkolu

Prioritní úkol je zaměřen na přípravu nové verze mezinárodní klasifikace ekonomických činností, pro kterou bylo schváleno označení NACE Rev. 2.1, a její implementace do registru ekonomických subjektů (RES) na základě požadavků Eurostatu a jednotlivých statistických domén. Pro rok 2023 budou hlavními prioritami v této oblasti vypracování a odsouhlasení harmonogramu prací a způsobu věcného a technického řešení realizace implementace NACE Rev. 2.1 v RES a v dalším zpracování, včetně zahájení prací na přípravě národní verze systematické části NACE Rev. 2.1 (CZ-NACE). Součástí bude příprava stanovisek pro schvalování NACE Rev. 2.1 v Pracovní skupině Rady EU pro statistiku, zajištění grantu EUROSTATU pro implementaci NACE Rev. 2.1 a z něho vyplývajících činností. V návaznosti na tuto revizi bude rovněž probíhat spolupráce s Eurostatem na revizi statistické klasifikace produkce podle činností (CPA).

4. ROZŠÍŘIT OBLASTI VYUŽITÍ SCANNER DAT PRO TVORBU STATISTIK

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům
- Snižovat administrativní zátěž respondentů
- Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce makroekonomických statistik (S4)

Spolugestři

Sekce IT (S9), krajská správa v Hradci Králové (KS 78), sekce obecné metodiky a registrů (S3)

Popis Prioritního úkolu

V rámci předchozího období došlo k implementaci scanner dat do rutinní produkce statistik, a to zejména indexu spotřebitelských cen, statistiky maloobchodu a národních účtů. V případě indexu spotřebitelských cen byla od roku 2021 plně implementována scanner data u vybraných segmentů a bylo tedy možné opustit tzv. hybridní model, který kombinoval scanner s terénním zjišťováním. Prioritní úkol na rok 2023 je zaměřen na dokončení implementace za hobby markety a zahájení přípravy na získávání scanner dat za nábytek a další spotřební zboží. Po úplné implementaci bude možné zrušit terénní sběr cen těchto produktů. Vzhledem k narůstajícímu množství produktů bude řešeno i zařazení produktů do příslušných klasifikací a využití machine learningu.

5. MODERNIZOVAT SYSTÉM PODNIKOVÝCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH STATISTIK

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům
- Snižovat administrativní zátěž respondentů
- Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce produkčních statistik (S5)

Spolugestři

Sekce obecné metodiky a registrů (S3), sekce makroekonomických statistik (S4), sekce IT (S9), krajské správy ČSÚ (sektor 03)

Popis Prioritního úkolu

V rámci prioritního úkolu bude pokračovat realizace několika dílčích aktivit z různých statistických oblastí, které mají za cíl modernizaci postupů při sestavování existujících statistik, včetně širšího využití administrativních dat, případně snahu o zajištění nových, svou povahou unikátních požadavků na data. Jedná se o aktivity, které přesahují horizont jednoho roku, ale v roce 2023 budou realizovány důležité fáze příslušných projektů. Mezi ně patří modernizace statistik zemědělství a energetiky, zavedení datového zdroje pro druhotné suroviny a příprava na nové požadavky v oblasti environmentálních účtů. V roce 2023 rovněž bude probíhat příprava systému e-Turista, na kterém se ČSÚ hodlá aktivně podílet, protože potencionálně představuje páteční řešení pro statistiku cestovního ruchu.

5.1 Statistika zemědělství a lesnictví

Ve statistice zemědělství budou pokračovat práce na její modernizaci zejména v oblasti zvýšení podílu využití administrativních zdrojů dat. V případě statistiky rostlinné výroby se v roce 2023 počítá s rutinním převzetím administrativních zdrojů dat z ministerstva zemědělství (Registr půdy LPIS – druhy pozemků, osevní plochy zemědělských plodin a krajinné prvky) a jejich implementace do zpracování výsledků za tuto oblast statistiky. Za oblast statistiky živočišné výroby je naplánováno dokončení analýz dat v Registru zvířat (IZR) a příprava na rutinní přebírání a zpracování těchto údajů od roku 2024. V rámci zpracování výsledků IFS 2023 se předpokládá intenzivní využití údajů z Registru sadů, Registru vinic (spravuje Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský - ÚKZUZ) a údajů týkajících se opatření pro rozvoj venkova (vlastník

dat Státní zemědělský intervenční fond - SZIF). V neposlední řadě budou, v návaznosti na postup prací v rámci Programu SIS 5.0, pokračovat práce na integraci zpracování statistiky zemědělství pod univerzální nástroje v rámci SIS a začlenění zemědělského registru do soustavy statistických registrů.

5.2 Statistika energetiky

Hlavní pozornost v oblasti statistiky energetiky bude v roce 2023 zaměřena na zkrácení termínů v poskytování výsledků a metodická příprava na rozšiřující se požadavky vyplývající z plnění nařízení č. 1099/2008 o energetické statistice. Jedná se především o zkrácení termínu pro zaslání měsíčních mezinárodních dotazníků o ropě a ropných produktech (zkrácení o 3 dny), předběžných měsíčních údajů o plynu v termínu T+15 a ročních mezinárodních dotazníků (zkrácení o 1 měsíc). V souvislosti s implementací nových požadavků bude nutné sledovat položky jako je spotřeba v datových centrech, spotřeba vodíku, kapacity baterií, kapacity rafinérií a další. Nově od roku 2023 legislativa EU zavádí povinnost vyplňovat a zasílat mezinárodní dotazníky týkající se detailní desagregace spotřeb paliv a energií v průmyslu, desagregace spotřeb v oblasti dopravy či nový dotazník za podrobnou desagregaci produkce biopaliv. Dále je v plánu vytvořit postup pro vyplnění mezinárodního dotazníku desagregace spotřeb v oblasti služeb a postup pro vyplnění nového bilančního dotazníku týkající se vodíku, které bude povinné poskytovat od roku 2024.

5.3 Environmentální účetnictví

V oblasti environmentálního účetnictví musí ČSÚ reagovat na právě schvalované rozšíření nařízení EU 691/2011, přičemž bude nebytné navázat na aktivity z roku 2022. V rámci environmentálních dotací a podobných transferů je třeba pokračovat společně s odborem národních účtů ČSÚ v jednáních s odborem Státního rozpočtu Ministerstva financí (MF) s cílem využít nový administrativní zdroj dat Rozpočtového informačního systému programového financování (RISPF), který obsahuje databázi poskytnutých dotací s určením jednotlivých příjemců, a následně tuto spolupráci zformalizovat. V rámci rozšíření stávajícího nařízení o modul ekosystémových účtů bude pokračovat spolupráce mezi ČSÚ a dalšími odbornými institucemi, které byly pod koordinací ČSÚ v roce 2022 přizvány do pracovní skupiny pro ekosystémové účetnictví. ČSÚ bude společně se členy pracovní skupiny sledovat a připomínkovat pokyny k jednotlivým ekosystémovým službám a charakteristikám stavu ekosystémů, které by měly být v roce 2023 zveřejněny. ČSÚ bude rovněž ve spolupráci se členy pracovní skupiny pokračovat v sestavování účtu rozsahu ekosystémů, které započal v roce 2022 na úrovni 1. Současně bude zapotřebí ve spolupráci se členy pracovní skupiny zpracovat metodiky k vykazování ekosystémových služeb a zapojit se v příštím roce do dobrovolného reportování povinných ekosystémových služeb.

5.4 Statistika druhotných surovin

V oblasti zajištění informací o produkci a spotřebě druhotných surovin bude v roce 2023 finalizovat přípravu nového výkazu Druh Sur 1-01, jak po metodické tak i technické stránce, tak aby jeho výsledky poskytovaly dostatečné informace pro hodnocení plnění cílů definovaných ve Strategickém rámci Cirkulární Česko 2040. Hlavním úkolem je nalezení takového způsobu sběru dat o druhotných surovinách, které zajistí plnění jak evropských, tak i tuzemských požadavků a současně bude co nejméně zatěžující pro respondenty. V maximální možné míře dojde k využití existujících administrativních dat a také statistických informací zjišťovaných pro jiné účely. Součástí řešení úkolu je i implementování novelizované klasifikace PRODCOM v oblasti sledování druhotných surovin do statistického výkaznictví.

5.5 Příprava na zavedení systému e-Turista

V roce 2022 zahájilo Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) přípravu nového systému e-Turista, který se potenciálně může stát zásadním administrativním zdrojem pro statistiku ubytovacích zařízení. Cílem projektu je sjednocení evidence všech ubytovaných osob, ubytovatelů a jejich provozoven (hromadná ubytovací zařízení - HUZ, individuální ubytovací zařízení - IUZ) a obecné snížené administrativní zátěže podnikatelů. Stěžejním přínosem má být sladění datových zdrojů pro cizineckou policii, výběr místních poplatků a statistiku. Tímto by vznikl vhodný administrativní zdroj dat pro doplnění šetření CR 1-12 a CR 2-04 s velkým potenciálem tato zjišťování v budoucnu nahradit. V současné době MMR připravuje legislativně

řešení projektu (napojení nové legislativy na stávající zákony včetně zákona o státní statistické službě). V jarních měsících 2023 se bude vytvářet uživatelský katalog s požadavky všech zainteresovaných orgánů, na který bude navazovat vytvoření architektury systému. Bude se doladovat propojení e-Turisty s registry (osob, živnostenský apod.) a začlenění do e-Governmentu. Z hlediska statistiky bude nutno vytvořit systém přebírání, validace a kontroly dat, jejich zpracování (napojení na stávající šetření v HUZ) a diseminace. V rámci přípravných prací má ČSÚ v plánu zorganizovat předání zkušeností ze země, které provozují obdobná systém, např. Slovinsko.

6. PŘIPRAVIT SYSTÉM INTEGROVANÉ KAŽDOROČNÍ DEMOGRAFICKÉ A CENSOVÉ STATISTIKY

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Snižovat administrativní zátěž respondentů
- Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ
- Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce demografie a sociálních statistik (S6)

Spolugestoři

Gesční Krajská správa Praha, sekce IT (S9), odbor bezpečnosti a krizového řízení (O12), odbor legislativy a mezinárodní spolupráce (O14)

Popis Prioritního úkolu

V návaznosti na Sčítání lidu, domů a bytů 2021, na celkový trend v této oblasti statistiky v podobě přechodu na integrované roční censové a demografické statistiky a v neposlední řadě v přímé souvislosti s chystaným novým evropským nařízením pro oblast demografické, censové a migrační statistiky probíhá přechod demografické statistiky založené dosud zejména na statistických výkazech poskytovaných obcemi (matričními úřady) na systém využívající administrativní zdroje dat. Nad rámec samotných demografických událostí jde v souladu s uživatelskými potřebami a novým evropským nařízením o zapojení širšího okruhu dat ze sociálně-ekonomické oblasti (jakými jsou například vzdělání, ekonomická aktivita).

V roce 2023 naváže činnost v rámci prioritního úkolu na rok 2022. Hlavními činnostmi budou využití infrastruktury pro přebírání dat ze základního registru obyvatel a navazujících informačních systémů (Agendový informační systém evidence obyvatelstva, Cizinecký informační systém) pro paralelní zpracování demografické statistiky (jak pokud jde o stavy, tak i události - narození, úmrtí, sňatky, rozvody) a integraci a otestování rozšiřujících administrativních zdrojů dat (zejména pokud jde o ukazatele dokončeného vzdělání a ekonomické aktivity). V návaznosti na přechod k využití administrativních zdrojů dat bude připravena redukce pokrytí demografických událostí (narození, úmrtí, sňatky) stávajícími výkazy OBYV, především pak řešení zbytkové části těchto událostí nepokryvaných dostupnými administrativními zdroji dat (zejména pokud jde o události zahrnující cizí státní příslušníky). Podstatným cílem prioritního úkolu bude zakomponování signs-of-life analýzy využívající administrativní zdroje do průběžné statistiky stavů obyvatelstva. Prioritní význam má tato problematika pro určení příslušnosti do obyvatelstva v případě uprchlíků z Ukrajiny.

V legislativní oblasti půjde o zapojení do projednávání nové podoby evropského nařízení pro oblast censové, populační a migrační statistiky. Předložení do legislativního procesu (Pracovní skupina Rady) předpokládá Eurostat v lednu 2023. V souvislosti s tím půjde o formulování národní pozice k předloženému návrhu, záměru pokud jde o případné budoucí derogace, aktivní účast na projednávání a vyhodnocení dopadů nařízení a datových požadavků z něj vyplývajících do národní legislativy.

7. INOVOVAT SBĚR DAT PRO TERÉNNÍ ZJIŠŤOVÁNÍ V DOMÁCNOSTECH

Vazba na strategický cíl ČSÚ

Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce demografie a sociálních statistik (S6)

Spolugestoři

Odbor šetření v domácnostech (O62), odbor statistik rozvoje společnosti (O63), odbor statistiky trhu práce a rovných příležitostí (O64), Odbor statistiky zemědělství a lesnictví, průmyslu, stavebnictví a energetiky (O51), odbor statistiky obchodu, dopravy, služeb, cestovního ruchu a životního prostředí (O52), krajské správy ČSÚ (KS), sekce IT (S9).

Popis Prioritního úkolu

Sběr dat u domácnostních šetření zajišťuje v současnosti tazatelská síť na krajských správách ČSÚ, a to formou osobního dotazování pomocí papírového dotazníku (PAPI), osobního dotazování s podporou počítače (CAPI, od roku 2023 v tabletech) a telefonického dotazování (CATI). Pro CAPI se od roku 2023 využívá softwarové prostředí Survey Solutions. Kromě CAPI v Survey Solutions byl v období 2021-2022 vytvořen zcela nový obslužný systém, který umožňuje garantům domácnostních šetření přerozdělení výběrů jednotlivým tazatelům a přenos dat z terénu do ústředí ke zpracování.

Obslužný systém i CAPI se budou v následujícím období vylepšovat a upravovat k optimalizaci práce tazatelů v terénu a k zjednodušení činností garantů domácnostních šetření. Nový prioritní úkol tak navazuje na předchozí aktivity spojené s implementací softwarového prostředí Survey Solutions v ČSÚ a rozšíří možnost vytvoření dotazování na webovém formuláři (CAWI) ve stejném systému. Řada domácností poptává elektronický dotazník k samovyplnění. Navíc některé moduly domácnostních šetření prodlužují přítomnost tazatele v domácnosti. Prioritní úkol předpokládá vytvoření online CAWI dotazníků, které budou tazatelé moci nabídnout v domácnostech, a dále vytvoření obslužného systému pro CAWI a zabezpečeného přenosu takto získaných dat od domácností do ústředí ČSÚ ke zpracování. Plánem je spuštění CAWI do provozu od roku 2025 pro vybraná domácnostní šetření: opakované vlny Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), Výběrového šetření o informačních a komunikačních technologiích (VŠIT), Výběrové šetření cestovního ruchu (VŠCR) a moduly šetření Životní podmínky (SILC). Kromě vytvoření CAWI dotazníků pro domácnostní šetření bude nutné vytvořit i obslužný systém pro CAWI v rámci současného obslužného systému CAPI v Survey Solutions.

8. MODERNIZOVAT STRUKTURÁLNÍ MZDOVOU STATISTIKU

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Snižovat administrativní zátěž respondentů
- Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ
- Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce demografie a sociálních statistik (S6)

Spolugestoři

Gesční Krajské správy ČSÚ v Praze a Ostravě, sekce obecné metodiky a registrů (S3), sekce IT (S9), odbor legislativy a mezinárodní spolupráce (O14). Externí spolugestor: rezortní pracoviště státní statistické služby pro Informační systém průměrného výdělku (ISPV) Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

Popis Prioritního úkolu

V souvislosti s plánovaným převodem gesce ke strukturální mzdové statistice z MPSV na ČSÚ bude nutné řešit budoucí zajištění sběru a zpracování této statistiky v podmínkách úřadu. Současně je nutné řešit odstranění duplicit sbíraných údajů prostřednictvím hlubšího propojení s ostatními statistickými zjišťováními z oblasti práce a mezd, zajistit plnění legislativy EU a optimalizovat zátěž respondentů.

Strukturální mzdová statistika je dosud čerpána ze dvou resortních zdrojů (MPSV – mzdová sféra, MF – platová sféra), propojení informací mzdové a platové sféry je v současné době garantováno MPSV prostřednictvím ISPV. Systém propojuje údaje o podnicích s údaji o jejich jednotlivých zaměstnancích pro obě sféry. Údaje jsou sbírány a zpracovávány dodavatelsky, některé výsledky získává ČSÚ již v hotové podobě v rámci meziresortní smlouvy s MPSV. Rámcově je s MPSV dohodnutý záměr převést statistické zjišťování za mzdovou sférou (dnes ISPV V 1-04) z MPSV na ČSÚ cca v horizontu roku 2027. Pro kvalitnější analýzy dat a nastartování přípravných prací pro převedení celé agendy je primárně nutné získat rychlý a přímý přístup k databázím ISPV, technickému projektu a metodickým popisům, a rozvíjet metodické i technologické propojení s dalšími podnikovými údaji ČSÚ nejen z oblasti statistiky práce. Perspektivně pak bude možné převést celou agendu na ČSÚ, a to bez využívání dodavatelské firmy. Paralelně je nutné řešit využívání administrativního zdroje dat MF pro platovou sféru (IS PLAT). K tomuto všemu bude nutné vytvořit předem kompletně novou systémovou architekturu jak pro systém sběru, tak pro zpracování a sjednocení dat.

Do konce ledna 2023 by měla být připravena zadávací dokumentace pro výběrové řízení MPSV na dodavatele na statistické zjišťování o průměrném výdělku ve mzdové sféře (včetně zpracování dat pro platovou sféru a zpracování výstupů) pro další roky (od 2024), ve které má být umožněna přímá kontrola ČSÚ nad stanovením výběrového souboru a odstraněny duplicity u některých proměnných tak, že rezortní zjišťování MPSV bude omezeno na sběr neduplicitních údajů pouze za jednotlivé zaměstnance mzdové sféry. Sumární údaje za celý podnik (pro nezbytnou kontrolu) bude MPSV přebírat z příslušného čtvrtletního šetření ČSÚ. Změny v šetřeních budou v roce 2023 zakomponovány do Programu statistických zjišťování pro rok 2024. V rámci připravované smlouvy bude i nadále dodavatelsky zajištěno zpracování dat mzdové a platové sféry včetně datových výstupů.

V roce 2023 budou zpracovány analýzy stávajících dostupných dat tak, aby bylo možné navrhnout rámcový model sběru a zpracování údajů. Tyto analýzy budou i podkladem pro koncepční materiál k převodu agendy. V následujících letech budou pokračovat práce na převodu agendy pod ČSÚ. Do konce roku 2026 se počítá s přípravou změny legislativy a návrhem změny rozpočtu. V horizontu do konce roku 2027 by pak měla být dokončena příprava sběru a zpracování dat v prostředí ČSÚ tak, aby první sběr dat v prostředí ČSÚ za 1. pololetí 2028 proběhl na podzim roku 2028.

Ve vazbě na Program SIS 5.0 budou pokračovat přípravné práce na budoucí sběr dat podnikové části ISPV v rámci vytvářeného systému pro sběr dat podnikové statistiky (budoucí integrace do jednotného portálu pro sběr údajů s ostatními zjišťováními podnikových statistik). V roce 2023 bude též zahájeno projednávání nové legislativy v rámci nařízení Labour Market Business Statistics (LMB) v Pracovní skupině Rady pro statistiku dle předpokladu ve druhém čtvrtletí roku 2023.

9. ZAJISTIT REALIZACI PŘEZKUMU (PEER REVIEW) NÁRODNÍHO STATISTICKÉHO SYSTÉMU

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Zvyšovat prestiž a respekt ČSÚ
- Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům

Gestor úkolu

Odbor informačních služeb (O29)

Spolugestoři

Kancelář předsedy (O11), Sekce obecné metodiky a registrů (S3), Odbor legislativy a mezinárodní spolupráce (O14), gestoři principů Kodexu evropské statistiky. Externí spolugestoři: rezortní pracoviště státní statistické služby Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva dopravy.

Popis Prioritního úkolu

ČSÚ je součástí Evropského statistického systému (ESS). Vytváří evropskou statistiku, která respektuje společný rámec pro zajišťování kvality ESS. Tento rámec je dán Kodexem Evropské statistiky, tedy sadou zásad, které musí splňovat národní statistický systém a činnost a výstupy národního statistického úřadu. Jedním z nástrojů k zajištění provádění tohoto společného rámce kvality jsou tzv. vzájemné přezkumy ESS – peer reviews. Jejich cílem je posoudit soulad vytváření statistiky národních úřadů členských států ESS se zásadami a ukazateli Kodexu. ČSÚ absolvoval v minulosti dva přezkumy, ve dnech 6. - 10. 3. 2023 proběhne třetí hodnocení. Následná doporučení ke zlepšení by měla statistickým úřadům pomoci se dále zlepšovat a rozvíjet své statistické systémy.

10. DOKONČIT ROZVOJ INFRASTRUKTURY A SPRÁVY IT VČETNĚ ZAVEDENÍ MĚŘENÍ KVALITY

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Zlepšovat relevanci a dostupnost oficiálních statistik uživatelům
- Modernizovat chod ČSÚ
- Stát se zaměstnavatelem, který je doporučován

Gestor úkolu

Sekce IT (S9)

Popis Prioritního úkolu

10.1 Geografické rozdělení datového centra

Dokončit příslušný prioritní úkol z roku 2022. V rámci úřadu provozovat centralizovanou IT infrastrukturu, kdy databázová i aplikační vrstva je provozovaná z jednoho místa, rozděleného z důvodu pokrytí základních rizik (dlouhodobý výpadek energie, požár, významný výpadek lokální IT infrastruktury) do dvou geograficky oddělených lokalit.

10.2 Sjednocení nástrojů a pravidel pro správu zařízení koncových uživatelů

Dokončit příslušný prioritní úkol z roku 2022. Implementovat platformu pro moderní správu a zabezpečení koncových zařízení (NB, PC, tablety, chytré telefony) - Microsoft Intune (součást nástroje Microsoft Endpoint Manager) a provázaného nástroje pro vzdálenou správu TeamViewer.

10.3 Implementace nástrojů a postupů vedoucích ke kontrole nad SW prostředím ČSÚ

Dokončit příslušný prioritní úkol z roku 2022. Zkonsolidovat do jednoho místa všechny zdrojové kódy – interní vývojáři i externí dodavatelé (nyní na lokálních PC, CD, DVD apod.) – a dodržovat jednotná pravidla pro kontrolu vývoje software (i pro budoucí dodavatele řešení Programu SIS 5.0).

10.4. Sjednocení přihlašování do všech interních aplikací (single sign on)

Pro zjednodušení a zefektivnění práce uživatelů budou všechny aplikace napojeny na centrální komponentu a dojde k zprovoznění sjednoceného přihlašování do těchto aplikací (jednotné přihlašovací jméno a heslo). U aplikací, u kterých to nebude možné, bude stanoven postup k jejich napojení (upgrade aplikace) příp. obměně.

10.5 Zavedení "měření kvality práce IT" - katalog IT služeb, interní SLA

Zavedení aplikace SeviceDesk (HelpDesk) jako primárního kanálu pro příjem všech požadavků od zaměstnanců ČSÚ směrem k IT. Zavedení katalogu IT služeb, jeho promítnutí do nástroje SeviceDesk a pravidelné vyhodnocování

11. DOKONČIT REALIZACI ENERGETICKY ÚSPORNÝCH PROJEKTŮ REKONSTRUKCE BUDOV ÚŘADU

Vazba na strategický cíl ČSÚ

Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Sekce ekonomická a správní (S2)

Popis Prioritního úkolu

Projekty rekonstrukce a modernizace objektů ČSÚ v Praze, Brně a Zlíně se zaručenou úsporou energie realizované metodou EPC (Energy Performance Contracting) v celkové hodnotě cca 300 mil. Kč plánují přinést:

11.1 Budova ČSÚ v Praze

Minimálně 30% úsporu energií a min. 10% snížení CO₂, čehož bude dosaženo zejm. následujícími opatřeními:

- novou odvětrávanou fasádou se zvýšeným tepelným odporem; jako povrchového pláště bude na budovách B, C a částečně A použito systémově zavěšených světlých keramických panelů a na budově A tmavých kompozitních desek Bond,
- fotovoltaickými panely umístěnými na všech střeších budovy,
- novým hlavním vstupem do budovy s doplněnou tepelnou clonou,
- zvýšením tepelného odporu stávajících střešních souvrství a jedné pochozí střechy s propojením na nově vytvořenou přiléhající meeting místnost (porady, setkání s novináři a jinými zúčastněnými),
- novými okny z plastových komorových profilů s izolačními trojskly ve stejném barevném provedení jako jsou okna stávající (všechna okna však budou otevíratelná k zajištění efektivní a bezpečné údržby – zejm. mytí oken), doplněná dle orientace ke světovým stranám (a tepelné zátěži) příslušným typem vnějšího skla,
- komplexním LED osvětlením s pohybovými čidly ve společných prostorech,
- novým systémem měření a regulace, systémem pro individuální regulaci teplot (IRC) v jednotlivých kancelářích k zajištění pobytového komfortu a zamezení plýtvání energiemi,
- využíváním odpadního tepla z datového centra
- a největší novinkou z hlediska pracovního komfortu, který každý zaměstnanec pocítí, bude systém chlazení a nucené výměny vzduchu ve všech kancelářích.

11.2 Budova ČSÚ v Brně

Snížení energetické náročnosti i CO₂ min. o 10 %, a to zejm. následujícími opatřeními:

- kompletním repasováním stávajících špaletových oken s doplněním dvojskla a těsnění,
- zvýšením tepelného odporu ploché střechy ve vnitrobloku,
- instalací komplexního LED osvětlení, dále novým systémem měření a regulace, IRC systémem v místnostech k zajištění pobytového komfortu a zamezení plýtvání energiemi,
- vybudováním nové technologie hybridní výměňkové stanice k zajištění vytápění ze stávajícího zdroje a zároveň jako příprava pro zamýšlený nový zdroj CZT,
- stejně jako v Praze bude největší novinkou chlazení ve všech kancelářích.

11.3 Budova ČSÚ ve Zlíně

(ve spolupráci s Katastrálním úřadem pro Zlínský kraj, ČSÚ podíl 23 %) 30% úsporu energií a 10% snížení CO₂, a to zejm. s následujícími opatřeními:

- novou zateplenou fasádou respektující umístění objektu v Baťovské památkové zóně,
- zateplením střechy, novými okny z plastových profilů, komplexním LED osvětlením, novou elektroinstalací,
- novým systémem měření a regulace, IRC systémem v místnostech k zajištění pobytového komfortu a zamezení plýtvání energiemi,
- novým systémem chlazení, vytápění a nuceného větrání.

12. PŘIPRAVIT A UVÉST SPISOVOU SLUŽBU DO SOULADU S DEPO A DALŠÍMI SOUVISEJÍCÍMI ZÁKONY A VYHLÁŠKAMI

Vazba na strategický cíl ČSÚ

Modernizovat chod ČSÚ

Gestor úkolu

Odbor bezpečnosti a krizového řízení (O12)

Popis Prioritního úkolu

Od 1. 2. 2022 nabyl účinnosti zákon, kterým se mění přes 160 předpisů v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci (DEPO), který bude klást nové požadavky na elektronickou spisovou službu (eSSL) spočívající především v povinných atestacích systému spisové služby dodavatelem. Úkolem úřadu je vytvořit podmínky pro správné používání elektronické spisové služby úřadu, odborů i jednotlivých zaměstnanců úřadu tak, aby dopady na případné nesplnění atestace stávajícím dodavatelem nezpůsobilo zásadní nemožnost provedení spisové rozluky při přechodu na systém nový, splňující příslušné požadavky. K tomu je zapotřebí mít důsledně vedenou dokumentaci v souladu s legislativou, nastaveny vnitřní procesy oběhu všech dokumentů vedených spisovou službou a funkcionality, které podporují a popisují životní cyklus všech evidovaných dokumentů. A to vše s důrazem na minimalizaci vedených dokumentů v listinné podobě. Používání elektronické spisové služby musí být pro každého zaměstnance, který jí bude využívat, jednoduché, přehledné a funkční, a to po celý životní cyklus jím evidovaného dokumentu.

13. REALIZOVAT ELEKTRONIZACI VYBRANÝCH PODPŮRNÝCH PROCESŮ

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vazba na strategický cíl ČSÚ

- Modernizovat chod ČSÚ
- Stát se zaměstnavatelem, který je doporučován

Gestor úkolu

Kancelář předsedy (O11)

Spolugestoři

Odbor personalistiky a mezd (O13), odbor legislativy a mezinárodní spolupráce (O14), odbor financování a rozpočtu (O21), odbor veřejných zakázek a právních služeb (O23), sekce ekonomická a správní (S2).

Popis Prioritního úkolu

S cílem modernizovat a zlepšit pracovní prostředí, snížit interní administrativní zátěž zaměstnanců a vytvořit větší prostor pro výkon činností s přidanou hodnotou z hlediska působnosti ČSÚ dochází k postupné elektronizaci podpůrných procesů úřadu.

V roce 2023 bude v oblasti personalistiky probíhat, v návaznosti na projekt Zavádění systému řízení kvality v ČSÚ podpořený Operačním programem zaměstnanost (reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0016015), pořízení a implementace nových komponent pro personální informační systém (zejména elektronický formulář pracovní cesty a formuláře pro personální agendu). Dojde také k realizaci veřejné zakázky a implementaci softwarové podpory kompetenčního a procesního modelu úřadu.

Dále v oblasti hospodaření s rozpočtovými prostředky bude pokračovat elektronizace procesu předběžné řídicí kontroly v rámci ekonomického informačního systému. V oblasti veřejných zakázek dojde k pilotní implementaci tzv. e-referátníku v rámci elektronizace interních schvalovacích procesů. Tyto zkušenosti budou využity i pro elektronizaci dalších schvalovacích workflow.

Za účelem podpory elektronizace dojde zavedení prvků systému procesního řízení na ČSÚ včetně iniciačního popisu, správy a udržování popisů procesů. Bude zřízena centrální elektronická knihovna interních předpisů, která nabídne lepší funkcionality vyhledávání, třídění a správy interních řídicích aktů. V průběhu roku také bude zprovozněna centrální knihovna formulářů včetně systému jejich správy, řízení obsahu a aktualizace. Výstupem této aktivity bude i implementace návrhů elektronizace vybraných formulářů s jednostupňovým workflow v rámci nástrojů MS Teams a MS Forms.